

Sokrat Janowicz

Ur. w 1936 roku w Krynkach. Po ukończeniu polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim, w 1956 roku Sokrat Janowicz został dziennikarzem nowo utworzonego tygodnika białoruskiego „Niwa”. Na jego łamach debiutował też jako prozaik. Działal w Białoruskim Towarzystwie Społeczno-Kulturalnym. W 1958 roku był współzałożycielem Białoruskiego Stowarzyszenia Literackiego „Białowieża”. Jego pierwszą książką był tom opowiadań „Zahony” (1969). Najbliższym mu gatunkiem literackim są liryczne miniatury pisane prozą poetycką, nazwane przez krytyków „sokratkami”. Wydał m.in. zbiory miniatur: „Wielkie miasto Białystok” (1973), „Zapomnieliska” (1978), „Małe dni” (1981), „Trzecia pora” (1983), „Miniatury” (1984), „Listowie” (1995). Jest autorem powieści „Ściana” (1979) i „Samosiej” (1981), zbioru opowiadań historycznych „Srebrny jeździec” (1984) oraz napisanej w języku polskim powieści „Dolina pełna losu” (1993). Jego, przeważnie polskojęzyczną, twórczość eseistyczną zapoczątkowała głośna książka „Białoruś, Białoruś” (1987). Opublikował ponadto: „Terra Incognita: Białoruś” (1993), tom rozmów „Nasze tysiąc lat” (2000), które przeprowadził z nim dziennikarz Jerzy Chmielewski oraz obszerny wybór esejów „Ojczyść. Białoruskie ślady i znaki” (2001). W 1997 roku ukazały się fragmenty prowadzonych od kilkudziesięciu lat dzienników „Dzienniki 1987-1985”.

Wiele z jego książek wyszło w polskim tłumaczeniu znakomitych autorów – Wiktora Woroszyłskiego, Jana Huszczy, Andrzeja Rawicza, Jana Czopka-Leżachowskiego, Edwarda Redlińskiego. Miniatury zostały wydane po angielsku w Londynie i po włosku w Wenecji. Na początku 2000 roku zaczął wydawać w ramach założonego wspólnie z Jerzym Chmielewskim i Leonem Tarasewiczem Stowarzyszenia Willa Sokrates, mieszczącego się w jego rodzinnym domu w Krynkach, rocznik „Annus Alboruthenicus” (Rok Białoruski). Jest to periodyk skierowany do literackiej Europy, zajmującego się tłumaczeniami literatury światowej na język białoruski i literatury białoruskiej na języki zachodnioeuropejskie.

Stały współpracownik takich pism, jak miesięcznik „Czasopis”, pismo literacko-Artystyczne „Kartki”, „Borussia”.

Należy do Stowarzyszenia Literackiego „Białowieża” i do Związku Literatów Polskich (w latach 1976-1980 był prezesem białostockiego oddziału ZLP). Jest też członkiem białoruskiego „PEN-Clubu”.

Sokrat Janowicz jest obok Edwarda Redlińskiego najsłynniejszym i najbardziej cenionym w Polsce i na świecie pisarzem pochodzącym z Białostocczyzny. Jego utwory tłumaczone były m.in. na język niemiecki, angielski, włoski. Wydał blisko 30 pozycji. O jego twórczości napisano ponad sto publikacji krytyczno-literackich. Był inicjatorem powołania Stowarzyszenia Willa Sokrates (z siedzibą w jego rodzinnym domu w Krynkach), zajmującego się popularyzacją i „odkrywaniem” literatury białoruskiej. Współzałożyciel Białoruskiego Zjednoczenia Demokratycznego (1990), pierwszej partii skupiającej białoruską opozycję. Za swoją działalność odznaczony przez Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Nagrodą im. Andrzeja Rawicza za wspieranie kultury polskiej za granicą.